

Mysteriën en inwijdingen in de oudheid

Onderstaande citaten komen uit het boek '*Mysteriën en inwijdingen in de oudheid*' door B.J. van der Zuylen (Amsterdam, 1927). Het boek komt uit de hoek van de vrijmetselarij en lijkt mij betrouwbaar als het gaat om de historische weergave.

De citaten zijn bedoeld om iets te laten zien van wat we weten over de mysteriegodsdiensten van vroeger. Veel dingen daarin zijn vandaag de dag herkenbaar in de christenheid, zowel in de rooms katholieke kerk als ook in de protestantse/evangelische/ charismatische wereld.

(versie 2-10-2020)

(...)

Het schijnt dan ook allereerst de taak der Mysteriën te zijn geweest om haar ingewijden voor het hiernamaals een gelukzaligen toestand te verschaffen. Naar de heerschende opvattingen was het echter mogelijk om tijdens dit aardse leven met den geest in hogere gebieden te verwijlen. Onder bepaalde omstandigheden kon de mensch, op aarde levende, in den geest hetzelfde doormaken als de afgestorvene na zijn overlijden. Het eeuwige heil was dus niet alleen voor de dooden weggelegd; ook de levende kon het deelachtig worden en de Mysteriën dienden mede om dezen gelukzaligen toestand aan haar ingewijden te verschaffen. Daartoe was echter noodig, dat de menschelijke ziel in een hooge mate van reinheid gebracht werd. Alleen onbezoelede zielen konden deze hooge geestelijke werelden bereiken en de rituelen der Mysteriën dienden o.a. om de candidaten in dien toestand van groote reinheid te brengen.

(...)

Mysteriën, die iets te beteekenen hadden, namen, een belangrijke plaats in het publieke leven in en tot hun ingewijden telden zij zelfs keizers en de voornaamste personen uit de omgeving van deze. Hoogstaande mannen op allerlei gebied rekenden het zich een eer ingewijd te worden en onder hen vinden wij bekende namen als Pindarus, Plutarchus, Isocrates, Diodorus, Plato, Euripides, Aristophanes, Cicero, Epictetus, Marcus Aurelius en anderen.

(...)

Maar de belangrijkste punten van overeenkomst in den vorm (van de mysteriën) kunnen wij als volgt samenvatten:

1. zij vormden een besloten kring, niet toegankelijk voor "profanen";
- 2°. de ingewijden waren verplicht tot geheimhouding van hetgeen in hun Mysteriën geschiedde;
- 3°. de toelating tot de Mysteriën geschiedde door "inwijding";
- 4°. de Mysteriën werden verdeeld in verschillende graden;
5. de symboliek speelde een groote rol.

(...)

Ook Cicero zegt, dat de ingewijden niet alleen lessen ontvingen, waardoor het leven aangenaamer werd, maar door de ceremoniën in een gelukkige hoop leefden, wat het oogenblik van den dood betrof. Socrates zegt dat degenen, die zoo gelukkig waren tot de Mysteriën te worden toegelaten, wanneer zij stierven de heerlijkste hoop voor de toekomst bezaten. Aristides beweert, dat de ingewijden niet alleen troost ontvingen voor het tegenwoordige leven, maar eveneens het voordeel van na den dood in een gelukkiger toestand te komen. Ook Sophokles brengt de inwijding in de Mysteriën in verband met de gelukzaligheid hiernamaals en Isokrates zegt, dat inwijding meer vertrouwen geeft, zoowel wat het levenseinde als het toekomstig leven betreft. Plutarchus beweert eveneens, dat de Mysteriën betrekking hebben op een toekomstig leven en den toestand van de ziel na den dood. Volgens zijn mededeeling, ondervinden de candidaten bij inwijding hetzelfde, als de afgestorvenen na hun dood ondervonden, en de reis van de ziel naar gene zijde, zooals die in het volksgeloof der

verschillende volkeren beschreven werd, vormde den uiterlijken grondslag voor de innerlijke leeringen der geheime ritën van den esoterischen godsdienst, zooals die slechts aan enkelen bekend waren.

(...)

Volgens Aristoteles moesten de ingewijden niet iets leeren, maar iets ervaren, in een bepaalde stemming worden gebracht, nadat zij daarvoor ontvankelijk waren gemaakt. "Het was het doel en de bestemming van inwijding", zegt Plato, "om de ziel weder in dien toestand te brengen, waar zij van af viel, als van haar oorspronkelijke plaats van volmaking". Proclus zegt, dat de inwijding in de Mysteriën de ziel des menschen opheft van het stoffelijke, zinnelijke en gewoon menschelijke leven en haar bracht in gemeenschap met de Goden.

(...)

Op welke wijze men zich dat dacht, vinden wij wellicht bij Plutarchus, in zijn werk over de Geheime Leer, waarin hij zegt, dat de ziel een dubbel leven leidt, waarvan het eene met het lichaam verbonden en het andere van het lichaam gescheiden is, en dat de Goden aan de Magiërs geleerd hadden, om, terwijl zij nog in hun lichaam waren, er tijdelijk van gescheiden te worden. "Het uitvoerigste over de inwijding spreekt hij echter nog in een geschrift, dat volgens sommigen niet van hem maar van Themistios is, terwijl wij de beschrijving ook bij Stobaeus aantreffen als hij over de ziel sprekende zegt:

- Als iemand sterft ondervindt zijn ziel achtereenvolgens hetzelfde als zij, wier bewustzijn in de Mysteriën verruimd is. (...)
- "Eerst komen de ronddwalingen en de vermoeiende reizen en gangen, waarop wij wantrouwend neerzien en die op niets schijnen uit te loopen; dan, vóór het einde (vóór de inwijding) allerlei verschrikkingen, sidderingen, bevingen, angstzweet en verbijstering.
- "Maar ten slotte schijnt een wondervol licht ons tegemoet, verwelkomen ons reine plaatsen en schoone velden met zang en dans en het plechtige van gewijde geluiden en heilige verschijningen.
- "Hij, die zich reeds in alle opzichten vervolmaakt en die inwijding ontvangen heeft, bereikt dan zijn volle vrijheid en gaat overal heen waar hij wil. Hij ontvangt de kroon en voltooit zijn mysterie in gemeenschap met de heiligen en reinen en ziet neer op de ongereinigde menigte der oningewijden, die nog in leven zijn, zich diep in slijk en nevel wentelen, beneden hem samenscholen en in hun ellende verblijven, uit vrees voor den dood en uit gebrek aan geloof in de zaligheid van het leven der ziel."

Het is dus een soort geestelijke wedergeboorte, die Plutarchus ons hier beschrijft en wij kunnen aannemen, dat een "inwijding", waarop wij zoo aanstonds nog uitvoeriger terugkomen, steeds een geestelijke wedergeboorte ten gevolge heeft; dit werd althans door de ingewijden van vroeger aangenomen en door tegenwoordig levende ingewijden onderschreven.